

References:

1. Левкович О.В. Проблема формування та напрями удосконалення кредитної політики банків України. Організаційно-економічні аспекти розвитку підприємницьких структур в Україні та світі : колект. моногр / за заг. ред. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2022. С. 240–256.
2. Zarutska O., Ponomarova O., Pavlov R., Pavlova T., Levkovich O. Changes in Ukrainian banks 'business models in times of military crisis. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 6(47). P. 8–18. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.47.2022.3923>.
3. Zarutska O., Pavlov R., Pavlova T., Grynko T., Levkovich O., Hviniasvili T. Transformations of the resource management strategy of Ukrainian banks. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. № 2(55). P. 20–34. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.55.2024.4343>.

Аврахов Л. А., канд. екон. наук Адонін С. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ
ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Повоєнна відбудова є одним із найскладніших завдань, що стоять перед державою, оскільки вона потребує всебічної мобілізації як внутрішніх, так і зовнішніх ресурсів, а також запровадження принципово нових економічних підходів та управлінських рішень. Світовий досвід країн, що пережили масштабні воєнні конфлікти, природні катастрофи чи глибокі економічні кризи, засвідчує, що успішне відновлення можливе лише за умов ефективної координації дій між урядом, приватним сектором та міжнародною спільнотою. Україна, яка зазнала значних руйнувань внаслідок бойових дій, потребує ретельно продуманої стратегії відновлення, що враховуватиме не лише нагальні потреби у відбудові інфраструктури, а й забезпечить довгострокову стійкість та конкурентоспроможність національної економіки. Одним із ключових завдань є розробка комплексної системи фінансових механізмів, які сприятимуть реальному надходженню інвестицій, також формуванню сприятливого бізнес-середовища. Важливо також впровадити ефективні податкові стимули, що забезпечать як залучення капіталу, так і прискорене відновлення потенціалу.

Одним із найяскравіших прикладів успішної післявоєнної економічної відбудови є План Маршалла, який був реалізований після Другої світової війни. Він передбачав комплексну фінансову, технічну та організаційну допомогу

європейським країнам, що дало змогу швидко відновити їхню економіку, модернізувати промисловість, покращити інфраструктуру та уникнути глибоких кризових явищ. Ключовими елементами цього плану були значні фінансові вливання, чітко визначені пріоритети використання ресурсів та координація зусиль між державним і приватним секторами. Ще одним історичним прикладом є міжнародна фінансова та економічна підтримка країн Східної Європи після розпаду СРСР, що сприяла їхній адаптації до ринкової економіки, реформуванню фінансової системи та інтеграції у світові економічні процеси. Ці приклади доводять, що комплексне використання міжнародних ресурсів і стратегічне планування здатні не лише прискорити відбудову, а й забезпечити довготривале економічне зростання.

Важливим аспектом післявоєнного розвитку є масштабне відновлення критичної інфраструктури, зокрема транспортних магістралей, мостів, енергетичних потужностей, промислових об'єктів і житлового фонду. Значна увага має бути приділена підтримці МСБ, бо він творить ключову позицію формування робочих місць, збільшенні податкових надходжень та розвитку місцевих економік. Для цього необхідно створити доступні фінансові інструменти, серед яких пільгові кредити, грантові програми, субсидії та податкові преференції для підприємців.

Не менш важливим є забезпечення макроекономічної стабільності, що включає нарощування золотовалютних резервів, підтримку банківського сектору, стримування інфляції та запобігання фінансовим кризам. Окремо слід виділити інвестиції у стратегічні галузі, такі як відновлювана енергетика, високотехнологічне виробництво, агропромисловий комплекс та інформаційні технології. Саме ці сектори можуть стати основою для надійного зростання економіки, відходження від імпорту та створення доданої вартості в межах країни. Для ефективного використання фінансових ресурсів необхідно впроваджувати глибокі структурні зміни, що охоплюють сфери корпоративного управління, податкової політики, антикорупційних заходів та реформи митної служби. Зміцнення фінансової стійкості країни вимагає запровадження механізмів прозорого контролю за розподілом і використанням міжнародної допомоги, що сприятиме підвищенню довіри до України серед міжнародних партнерів та

донорів. За оцінками уряду України, потреба у фінансуванні для відновлення економіки та ліквідації наслідків руйнувань у середньостроковій перспективі (3–5 років) становить понад 750 млрд доларів США. Очевидно, що без значної міжнародної фінансової підтримки реалізація масштабних проєктів буде неможливою [1; 3]. Саме тому необхідно розширювати співпрацю зі Світовим банком, ЄБРР та МВФ, залучати кошти приватних інвесторів через випуск цільових облігацій, створення фондів відбудови. Комплексний підхід до відбудови України передбачає не лише фізичне відновлення інфраструктури, а й реформування економічних механізмів, що сприятиме довготривалому зростанню. Світовий досвід відбудови доводить, що залучення міжнародної допомоги та стратегічне планування є ключовими факторами швидкого відновлення та стабільного розвитку. Стимулювання МСП позитивно вплине на наповнення бюджету. Розвиток високотехнологічних галузей, цифрових технологій та «зеленої» енергетики допоможе забезпечити незалежність України від зовнішніх економічних загроз.

Для ефективного відновлення необхідно не лише залучати міжнародну фінансову допомогу та приватні інвестиції, але й забезпечити стабільність та передбачуваність цих надходжень, а також розробити стратегії для подолання потенційних фінансових перешкод у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Світовий банк. Україна: швидка шкода та оцінка потреб. 2022. С. 156–163.
2. Панченко В.А. Роль міжнародної фінансової допомоги у відбудові економіки України в умовах війни. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 2(108). С. 139–143. [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-139-143](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-139-143).
3. Нестор О. Важливість плану Маршалла для післявоєнного економічного відновлення регіонів: досвід Італії та уроки для України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-96>.